

N:o 39.

Af herr Nisser, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående medling i arbetstvister.

År 1901 den 19 oktober aflämnades till Konungen af (genom nådigt bref af den 27 oktober 1899) utsedde kommitterade: »Förslag till lag om vissa arbetsaftal», hvarjämte kommittén ansåg sig för detta förslags kompletterande bära samtidigt föreslå vissa ändringar dels i 17 kap. 4 § handelsbalken, dels ock i 19 och 25 kap. strafflagen.

År 1903 den 21 december ingick till Konungen från därtill (genom nådigt bref af den 29 november 1901) utsedde kommitterade:

»Förslag till lag om registrerade föreningar för annan än ekonomisk verksamhet.»

Dessa lagars ändamål skulle vara att på *rättslig grund* bygga de viktiga och nödvändiga bestämmelser, som ovillkorligen krävas för att bringa ordning, reda och klarhet på alla de områden och inom alla de institut, där arbetets rätt och arbetets frihet måste hafva lagens stöd emot okynne, våld och förföljelser, hvilka hvarje rättänkande och rättsinnad måste anse olagliga, om än inga lagar finnas, och hvarförutan vårt lands hela ekonomiska välfärd skall äfventyras.

I hvad mån dessa lagförslag kunna vara ägnade att rätt uppfylla det med dem åsyftade ändamål, har Riksdagen tyvärr ännu icke blifvit satt i tillfälle att bedöma och afgöra, då de icke blifvit af Kungl. Maj:t för Riksdagen framlagda. Visserligen inkom i Kungl. Maj:ts proposition n:o 98 till 1905 års riksdag »Förslag till lag om ändring i 19 och 25 kap. strafflagen», hämtadt utur det här ofvan relaterade kommittéförslaget af den 19 oktober 1901 »om vissa arbetsaftal» — men från detta lösryckt, hvilket må synas så mycket märkligare som »Förslaget» börjar med dessa ord: »Har någon, som åtagit sig att arbeta för annan, före utgången af

Bih. till Riksd. Prot. 1906, 1 Saml. 2 Afd. 1 Band. 27 Häft. (N:o 39). 1

den tid, *hvarunder aftalet skolat gälla* — — —», och sålunda hvilande på en förutsättning, som icke hade stöd i någon förut af Riksdagen behandlad, än mindre antagen lag om arbetsaftal!

Det synes dock tydligt och klart, att då de lagbestämmelser, hvilka i ingressen häröfvan nämnts, just måste utgöra den grund, på hvilken lagbestämmelser i härmed sammanhängande frågor måste hvila och hvarförutan dessa senare lagbestämmelser blifva utan både »grund och följd», så måste dessa grundläggande bestämmelser i första hand behandlas och först därefter eller hälst i samband med dem sådana lagbestämmelser tillkomma, som äro af dem beroende eller af dem utgöra en logisk konsekvens.

Hit hörer nu helt naturligt — förutom den ofvannämnda Kungl. Maj:ts proposition n:o 98 af år 1905 — den till denna Riksdag inkomna Kungl. Maj:ts proposition n:o 84 med »förslag till lag angående medling i arbetstvister» och hvilken för öfrigt utgör en visserligen icke förbättrad form af den för 1903 års Riksdag framlagda Kungl. Maj:ts proposition n:o 17 i samma ämne.

Att här ingå på någon närmare kritik af detta lagförslags innebörd, hvad rättslig kraft och verkan det skulle medföra för de tvistande parterna eller om det ens kan göra anspråk på att rubriceras under namnet *Lag*, är icke denna motionens syfte, utan dess mening är att med skärpa framhålla att en lag, som rör en af »ett ordnad och lagbundet samhälles» viktigaste frågor, icke får sakna det nödiga underlaget af sådana bestämmelser, som innefattas i ej mindre »lag om arbetsaftal» än äfven »lag om föreningar för annan än ekonomisk verksamhet», deras rättigheter och skyldigheter såsom juridiska personligheter.

I ett »lagförslag om medling i arbetstvister» måste äfven sådana fall förutsättas och rättsligt behandlas, där tvisten urartar till sådana öfvergrepp, som taga sitt uttryck i s. k. »boykottning», »blockad» och dylika — emot god samhällsordning och lagbundet skick helt och hållet stridande — handlingar.

Hvilka motiv än må hafva förelegat och förorsakat, att nödig hänsyn alls icke tagits till nu berörda förhållanden, och hvarigenom äfven de på detta område framlagda Kungl. Maj:ts propositioner helt och hållet saknat den allsidighet, omfattning och innebörd, som frågornas stora vikt och betydelse visserligen kräft och kräfva, så kan här icke med fog föräbaras det ofta hörda talet om »nya påhitt», »onödiga lagbestämmelser» med mera dylikt, ty därom vittna så väl den »öfversikt af *utländsk lagstiftning* angående vissa arbetsaftal», som åtföljer 1901 års kommitté-

förslag, som ock den »redogörelse för det viktigaste af den *utländska lagstiftningen* om föreningar för icke ekonomisk verksamhet», hvilken finnes bifogad 1903 års kommittéförslag, och i hvilka båda hänvisas till och redogöres för lagstiftningar på detta område från alla civiliserade europeiska länder, — men dit vårt eget kära Sverige icke längre synes få rätt att räkna sig!

På grund af hvad här ofvan framhållits och då någon som helst effektiv kraft och verkan icke *kan* vinnas af lagbestämmelser, hvilka tillkomma utan några för deras »raison d'être» nödvändiga och grundläggande stadganden och icke heller till sitt innehåll äga den allsidighet och omfattning, som begreppet *lag* ovillkorligen kräfver, tillåter jag mig härmed vördsam hemställa,

att Riksdagen — med förklarande, att Kungl. Maj:ts nu gjorda framställning i dess nådiga proposition n:o 84 med »förslag till lag angående medling i arbetstvister» icke kan af Riksdagen bifallas — ville hos Kungl. Maj:t anhålla om framläggande om möjligt till nästkommande riksdag af Förslag till lag om »medling i arbetstvister» med alla de bestämmelser, som erfordras för att densamma på sätt ofvan antydts må kunna motsvara sitt ändamål.

Stockholm den 28 mars 1906.

Martin Nisser.
